

Voor een menswaardig Flevoland

**Verkiezingsprogramma
2023-2027**

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Zo besturen we Flevoland.....	4
Wonen & Leven in Flevoland.....	6
Mobiliteit	6
Bouw & Renovatie	7
Zorg.....	7
Onderwijs & Cultuur.....	8
Veiligheid & Maatschappij.....	9
Natuur & Milieu	10
Energie	12
Asiel & Migratie	13

Voorwoord

De Nederlandse samenleving raakt de laatste jaren steeds meer verdeeld, arm tegenover rijk, stad tegenover platteland, conservatief tegenover progressief. Daarbij stapelen de crises zich op, zoals de wooncrisis, de stikstofcrisis, de energiecrisis, de klimaatcrisis, asielcrisis en vertrouwenscrisis tussen burgers en politiek. Gevolg van deze crises is dat woningzoekenden moeilijk een betaalbare woning kunnen vinden, de energierekening nauwelijks kan worden betaald, boeren in onzekere tijden leven en de natuur onder druk staat. De opwarming van de aarde gaat gepaard met voor weersextremen waardoor we steeds vaker te maken krijgen met wateroverlast óf watertekort.

In elk van deze grote crises speelt de provinciale politiek een belangrijke rol. Besluiten die in de provincie worden genomen hebben direct invloed op het leven van mensen en zijn bepalend voor de toekomst van ons land. Het provinciale bestuur is voor veel mensen onbekend – en ook onbemind. De provincie gaat mede over aanleg en onderhoud van de wegen en toegankelijk en betaalbaar openbaar vervoer. Maar ook over hoeveel landbouwgrond mag worden gebruikt voor de aanleg van zonneparken of hoe natuurgebieden worden beheerd. De provincie kan op veel gebieden het verschil maken.

Het idee dat de vrije markt alles wel zou oplossen, is achterhaald. Het tegenovergestelde is waar. Winst boven mensen stellen, is werkelijkheid geworden. Sociale huurwoningen die worden opgekocht door beleggers en waarbij de huur ineens maximaal omhooggaat. Openbaar vervoer dat vooral geld moet opleveren in plaats van mensen vervoeren. Energie als lucratieve handelswaar in plaats van een basisbehoefte. Of het ziekenhuis in Lelystad dat niet genoeg opleverde en failliet ging om uitgekleeft terug te komen. Of een Internetbedrijf dat in Zeewolde een van de grootste datacenters ter wereld wilde neerzetten ten koste van onze ruimte en voorzieningen, zonder daar iets noemenswaardig voor terug te geven.

De SP wil dat de provincie stopt met dit neoliberale beleid. We betrekken zoveel mogelijk mensen bij de politiek en ruilen cynisme in voor optimisme en activisme. Wij breken met deze oude politiek van marktwerking en kiezen voor een provincie die wél verantwoordelijkheid neemt voor mensen.

Op 15 maart zijn de verkiezingen voor de Provinciale Staten. Met uw stem kunt u kiezen voor verandering. De SP stopt de tweedeling en geeft mensen meer zekerheid. In de provincie hebben commerciële belangen van grote bedrijven veel te lang het beleid beïnvloed. Wij vinden dat de belangen van mensen centraal moeten staan. Hoe, dat laten we zien in dit programma, waarin we voorstellen doen voor een eerlijke en menswaardige politiek.

Deze verkiezingen gaan over de toekomst van de provincie, maar bepalen ook de toekomst van ons land. Namelijk, de gekozen leden van de Provinciale Staten kiezen de leden van de Eerste Kamer. Uw stem is een dubbele stem waarmee u bepaalt of de regering van Mark Rutte door kan gaan op de huidige weg óf dat ons land eerlijker en socialer wordt. U kunt daar op 15 maart bij helpen. Met uw steun komt de SP in de provincie én in Den Haag op voor uw belangen.

Zo besturen we Flevoland

Een menswaardig Flevoland begint met een menswaardig bestuur. Een bestuur dat de belangen van inwoners vooropstelt in plaats van de belangen van marktpartijen. Dat vereist medezeggenschap op alle maatschappelijke terreinen. Dat is ons antwoord op de vertrouwenscrisis tussen burgers en politiek. De SP neemt hierin het voortouw.

Onze voorstellen:

- We werken samen met iedereen die onze uitgangspunten onderschrijft.

- Flevolandse krijgen echte medezeggenschap bij besluiten die hen aangaan. De provincie betreft inwoners actief vanaf het begin bij haar plannen. We voeren een bindend provinciaal correctief referendum in.
- De provincie deelt actief met het publiek wie ze zijn en wat ze doen in begrijpelijke taal.
- De provincie zorgt als werkgever goed voor haar eigen personeel. Niemand verdient minder dan € 15,00 per uur met automatische prijscompensatie. De provincie ziet streng toe op gelijke beloning van mannen en vrouwen.
- Facilitaire diensten, zoals schoonmaak, beveiliging en catering besteden we niet uit. In plaats daarvan neemt de provincie medewerkers in vaste dienst. Het moet weer aantrekkelijk worden om bij de overheid en voor de publieke zaak te werken.
- Niemand, ook externe inhuur, verdient meer dan is bepaald in de Wet Normering Topinkomens (balkenendenorm).
- De provincie is terughoudend met het inschakelen van externe deskundigen. Er wordt altijd eerst binnen de eigen organisatie naar deskundigheid gezocht of personeel wordt daartoe opgeleid. Als dat niet mogelijk blijkt, mogen de inhuurkosten niet hoger zijn dan 10 procent van het totale personeelsbudget (Roemernorm).
- Er komt een noodfonds waar belangrijke maatschappelijke organisaties, zoals voedselbanken, noodopvang, sportverenigingen en lokale bedrijfjes met name in tijden van crisis, een beroep op kunnen doen. De Coronacrisis en de energiecrisis hebben laten zien dat de nood heel snel hoog kan oplopen.
- In het kader van Milieu- en Bouwtoezicht geeft de provincie maximaal uitvoering aan haar bevoegdheden als toezichthouder op de gemeenten (Interbestuurlijk toezicht).

Wonen & Leven in Flevoland

Er staat heel wat te gebeuren in Flevoland. We staan voor een woonopgave van 100.000 woningen. De SP stelt als voorwaarde dat het merendeel hiervan bestaat uit sociale huur- en koopwoningen. Wonen is een recht. Maar wonen is meer dan stenen stapelen, het is leven in sociale samenhang met recht op een menswaardig bestaan. Daar horen passende voorzieningen bij. Nu en in de toekomst.

Onze voorstellen:

Mobiliteit

- We verlagen de prijs van het openbaar vervoer, zodat het betaalbaar blijft.
- De bereikbaarheid van het landelijk gebied wordt gegarandeerd.
- Alle dorpen, middelbare scholen, mbo- en hbo-locaties en zorginstellingen in Flevoland zijn en blijven bereikbaar met een dekkend OV-netwerk.
- De Lelylijn en de IJmeerlijn worden zo snel mogelijk gerealiseerd.
- De busverbinding naar Enkhuisen wordt in ere hersteld.
- De N50 wordt volledig 4-baans. Dit bevordert de veiligheid en de doorstroming.
- Het verbeteren van openbaar vervoer gaat voor meer asfalt.
- Met de toename van het aantal snelle elektrische fietsen en brede bakfietsen maken we fietspaden veiliger door verbreding en uitbreiding van de snelfietspaden.

- De openbare ruimte, provinciale gebouwen en het openbaar vervoer zijn fysiek toegankelijk voor mensen met een fysieke of zintuiglijke beperking.
- De SP is voor een krimp van vervuilende luchtvaart ten gunste van innovatieve schone alternatieven.
- We brengen Lelystad Airport terug naar een regionaal vliegveld voor regionaal gebruik. Het vliegveld is geen knooppunt van binnenlandse zakenvluchten.
- Lelystad Airport blijft gesloten voor internationale commerciële luchtvaart. Het vliegveld is geen overloopvliegveld van Schiphol en geen parkeerhaven voor commercieel vliegverkeer.

Bouw & Renovatie

- Bij alle nieuwbouw maken we een waterplan waarin staat hoe, hoeveel en op welke manier regenwater wordt opgevangen en gebruikt.
- Woningeigenaren die de verduurzaming van hun bestaande huis niet kunnen financieren krijgen een subsidie. Denk hierbij aan zonnepanelen (in combinatie met asbestsanering), warmtepompen, et cetera.
- We maken een provinciaal plan voor het energiezuinig maken van woningen. Hierbij hebben we extra aandacht voor sociale huurwoningen.

Zorg

- Goede, volwaardige en bereikbare gezondheidszorg voor zowel de steden als het platteland is de norm.

- We zetten alles in om het huisartsentekort op te lossen. Huisartsenzorg is gemakkelijk fysiek bereikbaar. Online consulten worden niet verplicht gesteld.
- Een volwaardig ziekenhuis in Noordelijk en Oostelijk Flevoland en Almere is noodzakelijk. Met de groei van het aantal Flevolandse moet er ook in Noordelijk of Oostelijk Flevoland tenminste één volwaardig ziekenhuis staan. Het ziekenhuis in Almere wordt bij voorkeur uitgebreid en mag zeker niet kleiner worden.
- De spoedpost in Emmeloord moet weer open.
- Aanrijtijden van ambulances moeten voldoen aan de wettelijke norm van 15 minuten, ook op het platteland.
- Geen bezuinigingen op de verpleeghuiszorg.
- We halen de marktwerking uit de Jeugdzorg.

Onderwijs & Cultuur

- We zorgen voor voldoende stageplaatsen in de gehele provincie. De provincie geeft het goede voorbeeld.
- Bij aanbestedingen door de provincie wordt het beroepsonderwijs actief betrokken om leren in de praktijk te stimuleren.
- In Flevoland komt een nieuwe universiteit, of een faculteit als onderdeel van een bestaande instelling.
- Lelystad moet een Hbo-instelling krijgen.
- Niet-commerciële programma's om laaggeletterdheid en leerachterstanden (bijvoorbeeld ten gevolge van armoede) tegen te gaan, krijgen een subsidie van de provincie.
- De provincie betaalt mee aan zwemlessen. In ons waterrijke Flevoland is het cruciaal dat alle kinderen leren zwemmen.

- Bestaande (buiten) zwembaden blijven open.
- Landschapskunstwerken worden beheerd en onderhouden door de provincie.
- Kunst- en cultuurfondsen van de provincie worden evenredig over alle organisaties evenredig in geheel Flevoland verdeeld.
- We investeren in cultuurprojecten als ze toegankelijk zijn voor iedereen.
- De regionale omroep(en) krijgen voldoende financiële middelen om volwaardige en kwalitatief hoogstaande programma's voor heel Flevoland te maken.

Veiligheid & Maatschappij

- Politie, brandweer en ambulance blijven op sterkte en groeien proactief mee met de verwachte groei van het aantal inwoners.
- De dekking en aanrijtijden van de brandweer blijven gegarandeerd.
- De provincie spreekt zich niet alleen uit tegen discriminatie, maar bestrijdt deze ook actief. Zij geeft in de eigen organisatie het goede voorbeeld en geeft (financiële) steun aan antidiscriminatie initiatieven.
- Het fonds Leefbaarheid blijft bestaan en wordt naar behoefte uitgebreid.
- Sport in de breedte wordt actief ondersteund en gestimuleerd. Ook voor mensen met een beperking.
- Dierenasiels, -opvang en -ambulance krijgen jaarlijks voldoende subsidie om hun werk naar behoren te doen.

Natuur & Milieu

De Oostvaardersplassen, het Horsterwold, het Kuinderbos en de Markerwadden zijn voorbeelden van de rijke natuur in Flevoland. Het is nieuwe natuur, mogelijk gemaakt door mensen om daarna zelfstandig vorm te krijgen. Helaas, het gaat niet zo goed met de natuur in Flevoland, er is veel voor verbetering vatbaar.

Onze voorstellen:

- De provincie, Staatsbosbeheer en de diverse natuurorganisaties stellen een nieuw beheerplan op voor de Oostvaardersplassen, waarbij:
 - ✓ Alle grote grazers gaan het gebied uit, of de grote grazers krijgen de gelegenheid om het gebied via een corridor te verlaten naar bijvoorbeeld het Horsterwold.
 - ✓ Geen grootschalige (verblijfs)recreatie.
 - ✓ Er komt een veilig gebied voor vogels.
- De provincie zet in op biodiversiteit op eigen gronden en wateren.
- We bouwen de beroepsvisserij op het IJsselmeer en overige binnenwateren af om overbevissing tegen te gaan en biodiversiteit te vergroten. We bieden alternatieve werkgelegenheid voor de betreffende vissers.
- De provincie plant meer bomen en bossen.
- Er komen meer ecodeucten of grotere faunatunnels zodat meer en grotere dieren zich door de provincie kunnen verplaatsen.
- We saneren de vervuilde paden op de Markerwadden.

- Er komt aandacht en budget voor het verbeteren van de kwaliteit van het oppervlaktewater. We zorgen dat alle wateren in Flevoland aan de wettelijke eisen voldoen.
- We beschermen ons drinkwaterwingebied in de boringsvrije zone tussen Almere en Zeewolde.
- Het jagen voor plezier moet stoppen.
- We dringen de uitstoot van stikstof terug en beschermen onze natuur, maar niet ten koste van de boeren.
- De SP wil niet minder maar juist méér boeren. Dat kan als de boer met een kleiner bedrijf ook een fatsoenlijk inkomen krijgt. Om dit te bereiken is een enorme schaalverkleining nodig.
- De SP is tegen grote industriële veebedrijven. Deze bedrijven brengen veel vervuiling, dierenleed en risico's voor de volksgezondheid met zich mee.
- We stimuleren boeren om goed met hun land om te gaan, minder mest te gebruiken, de biodiversiteit te herstellen, minder gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken en dieren niet dicht op elkaar te proppen.
- We zetten in op biologische landbouw en steunen boeren bij de omschakeling. Onze inzet is dat in 2050 de landbouw in Flevoland 50% biologisch is.
- Het geld bedoeld om de natuur te versterken en kleine boeren te helpen om schoner te werken, mag niet in de zakken van de banken verdwijnen. We laten de banken meebetalen aan de oplossing van de stikstofcrisis.

Energie

De resultaten van de energiecrisis en de vermarkting van stroom en gas merken we allemaal keihard in onze portemonnee. De SP vindt dat stroom en gas nutsvoorzieningen zijn en daarom ook in handen moeten zijn van de (lokale) overheid. Tot het begin van deze eeuw was dat ook zo. Helaas hebben overheden toen hun aandelen verkocht aan commerciële bedrijven en daarmee onze zeggenschap verspeeld.

Onze voorstellen:

- De SP zet zich met alle macht in om de energiebedrijven weer te nationaliseren, zodat de mensen zelf weer zeggenschap krijgen. Samen met gemeenten richten we het nutsbedrijf FlevoEnergie op: een coöperatieve provinciale energievoorziening zonder winstoogmerk.
- Er komt geen kerncentrale in Flevoland.
- Er komen geen extra zonnepanelen op landbouwgrond.
- Er komen zonnepanelen op daken van woningen, distributiecentra en andere bedrijfspanden. Ook op overheidsgebouwen, kantoren, in bermen langs de autowegen en boven parkeerterreinen. Daarbij staat (brand)veiligheid voorop.
- Op initiatief van de SP is de provincie Flevoland samen met de gemeenten Lelystad en Almere ondertekenaar van de landelijke Samenwerkingsverklaring Aanpak van Asbestdaken. In dit kader vindt de SP dat de provincie extra moet inzetten op het verwijderen van asbestdaken en deze te vervangen door goed geïsoleerde daken met eventueel zonnepanelen en/of sedum (groen dak). Hier komt een hernieuwde subsidie voor.
- Bestaande plannen voor windmolenparken maken we af. Er komen geen nieuwe parken.

- We hanteren het principe van energie-rechtvaardigheid: de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten van de energietransitie.
- Naast uitbreiding van het stroomnet komen er meer energiebuffers. Van buurtbatterijen tot waterstofproductie en warmteopslag in de bodem.
- We bouwen slimme netwerken waarin piekproductie van energie beschikbaar komt op plaatsen waar op dat moment juist energie nodig is.
- We stimuleren onderzoek naar het gebruik van aardwarmte.
- Provincie en de Flevolandse gemeenten maken samen afspraken over de aanleg van datacenters.
- We offeren geen vruchtbare landbouwgrond op aan de bouw van datacenters, distributiecentra en aanverwante blokkendozen.
- Nieuwe grote datacenters zijn niet welkom in Flevoland.

Asiel & Migratie

Flevolandse doen meer dan hun best als het gaat om de opvang van asielzoekers. Iedere gemeente in onze provincie vangt asielzoekers op en dat is een voorbeeld voor de rest van Nederland. In Flevoland hebben we ook veel arbeidsmigranten en daar valt nog veel aan te verbeteren. Op sommige plaatsen is het uitstekend geregeld, maar op andere helemaal niet. Als we een sociale, menswaardige en solidaire provincie willen zijn dan zullen we meer moeten doen om de positie en leefomstandigheden van arbeidsmigranten te verbeteren. Arbeidsmigranten hebben recht op een menswaardig bestaan en zijn geen tweederangs burgers.

Onze voorstellen:

- Hoewel de provincie geen officiële rol heeft als het gaat om asielopvang, kan en moet zij er wel op toezien dat gemeenten én inwoners actief geïnformeerd en betrokken worden bij de besluitvorming omtrent asielopvang in hun omgeving.
- De provincie ziet streng toe op het realiseren van de quota voor huisvesting van statushouders.
- We voeren de aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten (Rapport Roemer) uit. Zoals de scheiding van bed en baan.
 - ✓ De provincie roept de rijksoverheid op om een einde te maken aan de grenzeloze en ontwrichtende arbeidsmigratie binnen de EU.
 - ✓ In Flevoland is geen plaats voor grote logistieke centra die winst maken door grootschalige inzet van arbeidsmigranten waarbij de sociale gevolgen voor rekening van de gemeenschap zijn.